

РЕЦЕНЗИЯ

от доцент Михайл Живков Георгиев, доктор

Относно: дисертационния труд на Антон Деянов Гочков за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” на тема :

„Методика за развитие на концентрацията на вниманието при състезатели по ориентиране участващи в дълга дистанция”

Повишаването на нивото на спортно-техническата и психическата готовност за участие в състезание е винаги актуален проблем. В пряка зависимост от нивото на подготовка е надеждността на спортната изява и спортното постижение. Резервите за повишаване на ефективността на тренировъчния процес, по посока на повишаване на готовността за участие в състезание, са в широк кръг научни области - науките, свързани със спорта, физиологията и биохимията, биомеханиката, психологията и др.

Дисертационният труд на Антон Гочков е насочен именно към търсенето на нови подходи, методи и средства за повишаване на готовността за участие в състезание. По-конкретно, дисертационният труд е свързан с разработването и оценка на ефективността на комплексна методика за подобряване на концентрацията, като свойство на вниманието.

В теоретичната част на научното изследване се представя кратка история на ориентирането - неговите исторически корени и динамика на развитие като вид спорт. Предмет на по-широк и задълбочен анализ са характеристиките на съвременното ориентиране. Разкриват се неговите същностни особености, видовете ориентиране и се извеждат най-значимите модални характеристики. Успехът в този спорт се определя както от физическите качества -

скорост и издръжливост, така и от оптималното ниво на функциониране на психическите процеси - памет, оперативно мислене, представа, въображение, внимание.

Във връзка с емпиричната част на научното изследване значимо място заема теоретичния анализ на вниманието като психически процес. Анализират се и се съпоставят различни схващания:

- вниманието като познавателен процес;
- като волеви процес;
- като емоционален процес.

Анализът обхваща както психологическите измерения на вниманието, така и неговата физиологична основа.

Предмет на кратък анализ са основните свойства на вниманието. Тази част може да се разшири, за да се открият сред другите свойства специфичните особености на концентрацията на вниманието.

По отношение на концентрацията на вниманието анализът е достатъчно информативен. Разкрива се неговата същност, етапи и фази на протичане.

Изборът на концентрацията на вниманието като предмет на изследване е обоснован и оправдан. Много изследвания установят неговата значимост за успеха в редица видове спорт. Установено е, че това е най-информативният показател за нивото на подготовка на спортистите.

Върху основата на теоретичния анализ авторът извежда хипотезата, целта и задачите на изследването. Те са подчинени на емпиричното изследване - ясно и точно формулирани.

Основното допускане е, че прилагането в тренировъчния процес на специализирана методика за развитие на концентрацията на внимание ще подобри психологическата подготовка на състезателите по ориентиране.

За разкриване ролята на вниманието в ориентирането е проведено анкетно проучване.

Върху основата на резултатите от това проучване е разработена комплексна методика за едногодишна тренировъчна програма. Много подробно са описани моделираните тренировъчни въздействия и разпределението им през тренировъчния период по седмици.

Ефективността на тази комплексна методика е проверена чрез експериментално изследване. Използван е един от класическите експериментални планове - контролна и експериментална група с предварително и следващо измерване.

Експерименталните въздействия са реализирани чрез 8 специализирани упражнения.

По време на експеримента са въвеждани редица смущаващи фактори, които да затруднят протичането на психическите процеси.

Анализът на резултатите от изследването е логичен, последователен, подчинен на задачите на изследването. Резултатите от анкетното проучване се представят описателно, и в таблици.

При някои от въпросите от анкетната карта анализът е твърде лаконичен, а има възможност да се търси отговор на въпроса - Защо, Какво обяснява получените резултати.

Резултатите от анкетното проучване се представят и в сравнителен план по факторите пол, възраст и спортна квалификация.

Най-същественото в емпиричната част на дисертацията е сравнителният анализ на резултатите от изследването на концентрацията на вниманието. Такъв е осъществен между експерименталната и контролната група, а така също във всяка от тях между първото и второто измерване.

Резултатите от анализи на емпиричните данни дават основание да се приеме, че разработената специализирана методика за едногодишна подготовка оказва влияние по посока подобряване на концентрацията на вниманието.

Тази част от анализа на резултатите от експеримента може да се задълбочи, което да даде по-категорична обоснованост на направените изводи и препоръки.

В заключение - качествата на дисертационния труд са несъмнени. Той е с висока теоретична и подчертано практическа стойност. Разработен е задълбочено, прецизно и с висока научна добросъвестност. Считам, че напълно отговаря на необходимите критерии за присъждане на научната степен „доктор” на Антон Деянов Гочков.

14.01.2015 г.

Рецензент:

(доц. М. Георгиев)